

Informatīvais ziņojums
par Pasaules Bankas un Starptautiskā Valūtas fonda ieteikumiem
fiskālās konsolidācijas pasākumiem

Ziņojums ir sagatavots atbilstoši Ministru kabineta 2010.gada 22.februāra rīkojumā Nr.91 „Par pasākumiem, kas veicami, lai nodrošinātu valsts budžeta fiskālo konsolidāciju 2011. un 2012.gadā, un par likumprojekta "Par valsts budžetu 2011.gadam" sagatavošanu" Finanšu ministrijai (turpmāk – FM) dotajam uzdevumam divu nedēļu laikā pēc gala ziņojuma saņemšanas par Pasaules Bankas (turpmāk – PB) veikto publiskā finansējuma izvērtējumu veselības, izglītības un sociālajā jomā sagatavot un noteiktajā kārtībā Ministru kabinetā iesniegt informatīvo ziņojumu. Ziņojuma mērķis ir informēt Ministru kabinetu par PB un Starptautiskā Valūtas fonda (turpmāk – SVF) tehniskās palīdzības misiju rezultātiem.

PB un SVF tehniskās palīdzības misijas viesojās Latvijā, lai palīdzētu identificēt potenciālos risinājumus budžeta izdevumu turpmākai samazināšanai.

Misiju rezultātā ir sagatavoti divi ziņojumi:

- PB gala ziņojums par publisko izdevumu pārskatu valsts pārvaldes, veselības, izglītības un sociālajā sfērā (*Report No.56747-LV „From Exuberance to Prudence” (Volume 1: Overview and Summary; Volume 2: Analytical Report), September 27, 2010*);
- SVF ziņojums par sociālās apdrošināšanas, sociālo pabalstu un subsīdiju fiskālās konsolidācijas iespējām (*Aide-Mémoire „Latvia: Options For Fiscal Consolidation Of Social Insurance, State Social Benefits, And Subsidies”, October, 2010*).

PB ir veikusi izvērtējumu un izteikusi priekšlikumus konsolidācijas pasākumiem ar kopējo iespējamo ietaupījumu 2011.gadā no 274 līdz 345 miljoniem latu, 2012.gadā no 193 līdz 199 miljoniem latu, tai skaitā šādās jomās:

- valsts pārvalde (algu skalas augšējās robežas pazemināšana un citu administratīvo izdevumu samazināšana, atalgojuma maksimālā apmēra ierobežošana valsts kapitālsabiedrībās, kuras saņem valsts subsīdijas, personāla skaita samazināšana valsts pārvaldē (sevišķi padotības iestādēs) un pašvaldībās, valsts pārvaldes funkciju konsolidācija, tiešo subsīdiju atcelšana zaudējumus nesošiem uzņēmumiem gan valsts, gan pašvaldību līmenī, centrālās valdības budžeta subsīdiju samazināšana pasažieru

Deklasificēšanas pamatojums:
 FM 20.03.2024. vēstule Nr.13.7-11/12/865
 I. Stafecka
 29.11.2024.

NAV KLASIFICĒTS

~~DIENESTA VAJADZĪBĀM~~

pārvadāšanai (atstājot subsīdijas tikai personām ar zemiem ienākumiem vai lauku maršrutiem), kā arī subsīdiju samazināšana kultūrai, radio un televīzijai, sportam, valsts budžeta līdzekļu izlietojuma uzraudzības pastiprināšana valsts kapitālsabiedrībās un aģentūrās, ieņēmumu no valsts kapitālsabiedrībām (un citu valsts aktīvu) palielināšana) – kopējais iespējamais ietaupījums 2011.gadā no 80 līdz 89,5 miljoniem latu, 2012.gadā no 44 līdz 44,5 miljoniem latu;

- sociālā sfēra (ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamās pensijas daļas samazināšana, piemaksas atcelšana pensijām virs LVL 140, pensiju indeksācija atbilstoši PCI izmaiņām, pensionēšanās vecuma palielināšana, ģimenes valsts pabalstu piešķiršana tika trūcīgām ģimenēm ar bērniem, vecāku pabalsta, kas balstīts uz ienākumiem, aizvietošana ar fiksētu bērnu kopšanas pabalstu 100 latu apmērā, dažādi pasākumi ar mērķi uzlabot efektivitāti nodarbinātību veicinošajiem sociālajiem pasākumiem) – kopējais iespējamais ietaupījums 2011.gadā no 179 līdz 240 miljoniem latu, 2012.gadā 132 miljoni latu;
- izglītība (*vidējās profesionālās izglītības jomā*: stipendiju izmaksas atcelšana profesionālās izglītības skolu jaunuzņemtajiem audzēkņiem; *augstākās izglītības un zinātnes jomā*: no valsts budžeta finansēto vietu skaita samazināšana, piešķirot budžeta finansējumu studentiem no ģimenēm, kuru līdzekļi ir nepietiekami, lai apmeklētu augstskolu, stipendiju izmaksu pārtraukšana augstskolu studentiem, subsīdijas atcelšana studiju un studējošos kreditēšanai) – kopējais iespējamais ietaupījums 2011.gadā 1,83 miljoni latu, 2012.gadā 3,53 miljoni latu;
- veselība (slimnīcu ēku slēgšana un gultu skaita samazināšana, specializēto veselības aprūpes pakalpojumu samazināšana, pacientu līdzinaksājumu pārskatīšana un atbrīvojumu noteikšana atkarībā no pacienta ienākumiem, uzlabojumi veselības finansēšanā un ilgtermiņa aprūpē) – kopējais iespējamais ietaupījums 2011.gadā 13,5 miljoni latu, 2012.gadā no 13,5 līdz 18,5 miljoniem latu.

SVF ir veicis izvērtējumu un izteicis priekšlikumus konsolidācijas pasākumiem ar kopējo iespējamo ietaupījumu 2011.gadā no 303 līdz 332 miljoniem latu, tai skaitā šādās jomās:

- sociālā apdrošināšana (piemaksu pie pensijām piešķiršanas nosacījumu pārskatīšana, ietaupījums ir atkarīgs no nosacījumiem, ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamās pensijas daļas samazināšana līdz LVL 140, ar 10% papildnodokli to pensiju ienākumu aplikšana, kas pārsniedz LVL 225, pensiju apmēra koriģēšana atbilstoši PCI izmaiņām, 1.pensiju

DIENESTA VAJADZĪBĀM

līmeņa kapitāla pieauguma aprēķina korigēšana) – kopējais iespējamais ietaupījums 2011.gadā no 123 līdz 143 miljoniem latu;

- sociālie pabalsti (maternitātes, paternitātes, vecāku un slimības pabalsti (pabalsta izmaksas ilguma un procentuālā apmēra no aprēķina bāzes samazināšana) un apbedīšanas pabalsts: fiksēts pabalsts LVL 100 apmērā, valsts sociālie pabalsti un sociālā palīdzība ģimenēm ar bērniem (iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojuma par apgādībā esošu personu (bērnu) aizvietošana ar ģimenes valsts pabalstu, kas palielināts par 50%, visa veida bērnu pabalstu saņēmēju pakļaušana ienākumu pietiekamības pārbaudei)) – kopējais iespējamais ietaupījums 2011.gadā no 98 līdz 107 miljoniem latu;
- subsīdijas (sabiedriskā transporta pakalpojumu, lidostas drošības, preses piegādes lauku reģionos nodrošināšanai, par lauksaimniecībā izmantojamo dīzeļdegvielu, ciltsdarbā iesaistīto lauksaimniecības dzīvnieku ģenētiskās kvalitātes, produktivitātes un darba spēju novērtēšanai, dzīvnieku liķu savākšanai, transportēšanai, pārstrādei un iznīcināšanai, biodegvielas ražošanai, mākslai, literatūrai, Latvijas Nacionālajai Operai un filmu uzņemšanai, energoaudita veikšanai, radio un televīzijai, pašvaldību budžetu subsīdijas sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanai) – kopējais iespējamais ietaupījums 2011.gadā no 82 miljoniem latu.

Izvērtējot PB un SVF tehniskās palīdzības misiju rezultātā sagatavotos ziņojumus, konstatēts, ka atsevišķas rekomendācijas vienlaicīgi ierosinātas abos ziņojumos. Minētās rekomendācijas attiecas uz sociālo apdrošināšanu, sociālajiem pabalstiem ģimenēm ar bērniem un subsīdijām. Vienlaicīgi ierosinātās rekomendācijas ir apkopotas informatīvā ziņojuma 1.pielikumā.

FM nosūtīja abu misiju ziņojumus nozaru ministrijām izvērtēšanai un viedokļa sagatavošanai. Ministriju viedokļi par PB un SVF izteiktajām rekomendācijām ir apkopoti informatīvā ziņojuma 2. un 3.pielikumā.

Lai nodrošinātu PB un SVF izteikto rekomendāciju iespējamo ieviešanu, nepieciešams izvērtēt to iesniegšanu izskatīšanai Reformu vadības grupā.

Papildus informējam, ka PB ir izteikusi piedāvājumu organizēt semināru, kura laikā PB speciālisti sniegtu skaidrojumus un papildus atbalstu rekomendāciju ieviešanai.

Pielikumā:

1. Pasaules Bankas un Starptautiskā Valūtas fonda ieteikumi fiskālās konsolidācijas pasākumiem 2011.gadam uz 3 lapām (datne:

NAV KLASIFICĒTS

~~DIENESTA VAJADZĪBĀM~~

FMZinop01_271010_PB un SVF_ieteikumi);

2. Pasaules Bankas ieteikumi fiskālās konsolidācijas pasākumiem valsts pārvaldes, veselības, izglītības un sociālajā sfērā uz 35 lapām (datne: FMZinop02_271010_PB_ieteikumi);

3. Starptautiskā Valūtas fonda ieteikumi fiskālās konsolidācijas pasākumiem attiecībā uz sociālo apdrošināšanu, sociālajiem pabalstiem un subsīdijām uz 15 lapām (datne: FMZinop03_271010_SVF_ieteikumi).

Finanšu ministrs

A.Vilks

04.11.2010. 11:35
885
Avota, 67083954
Aiva.Avota@fm.gov.lv

~~DIENESTA VAJADZĪBĀM~~

NAV KLASIFICĒTS